

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 rvd. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, na Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastavale števe po 5 rvd. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljina vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačlje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in strojno v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbo brez doplačila naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10. Vsi dopolnili naj se pošljajo na uredništvo lista. Nafrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštne-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

DELAVCI!

Včeraj v soboto 25. marca t. l. so pričeli pogovori med odposlanci naših posestrim, jugoslovanskih dežel o socijalno-stanovski organizaciji za jugoslovansko delavstvo in o Zvezi jugoslovanskih socijalnih organizacij. Pogovori se bodo nadaljevali danes dne 26. t. m.

Pozivljamo Vas, da pridete v čim večjem številu na

veliki manifestacijski shod

ki se bo vršil danes dne 26. t. m. ob 10. uri predpoludne v gledališčni dvorani „Narodnega doma“ v Trstu, na katerem nastopijo govorniki iz vseh jugoslovanskih dežel.

DNEVNI RED: Socijalno-stanovski interesi našega delavstva in njih skupna obramba. Jugoslovanska demokracija.

ODBOR N. D. O.

BRZOJAVNE VESTI.

Ljubljanska „Glasbena Matica“ v Opatiji.

OPATIJA 25. Točno ob 10. in pol privozil je na Reko posebni vlak iz Ljubljane. Z zborom „Glasbene Matice“ je prišlo tudi mnogo drugih izletnikov tako iz Ljubljane kakor tudi iz drugih krajev Kranjske. Ženski in moški zbor štejeta skupno 190 pevk in pevcev pod vodstvom koncertnega mojstra Mateja Hubada. Izletniki so se takoj podali v razne hotele, kjer so naročena prenočišča, na to pa je bil pozdrav reških Hrvatov in Slovencev v prostorih „Hrvatske čitalnice“ na Reki. Vreme je neugodno, deževno. Ob 3-30 so se usidrali izletniki in z njimi mnogo reških rodoljubov na parnik „Tatra“. Odpluli so proti Lovranu, od tam ob obrežju mimo Ike, Opatije do Voloske. V Voloski so izstopili, se podali v „Narodni dom“, kjer je bil pozdrav.

Koncert se je vršil v veliki dvorani hotela „Kvarnero“. Dvorana je bila nabito polna. Pri koncertu je sodelovala opatijska zdravilišna godba. Vspeh velikanski. Mojstru Hubadu so izročili velik venec. Izvajali so najnovejše slovenske mešane in moške zore a kapela ter „Tanana“ in „Dobro jutro“ s spremljevanjem orkestra.

Ker v Opatiji ni bilo dobiti prenočišč, se odpeljejo izletniki po koncertu nazaj na Reko.

Jutri ljudski koncert z istim vspehom na Sušaku.

Pogreb posvečenega škofa dr. Marschalla.

DUNAJ 25. Jutri se bo vršil pogreb posvečenega škofa dr. Marschalla. Pokojnik je v oporoki izrazil željo, naj bi njegovo truplo blagoslovil škof Sv. hipolitski dr. Rössler, s katerim je bil intimen prijatelj. Truplo pokopljejo v votivni cerkvi, katere prvi prošt-zupnik je bil pokojnik.

Italijanska kraljevska dvojica na Balkanu.

SOFIJA 24. „Balkanska Tribuna“ poroča, da poseti italijanska kraljevska dvojica po jubilejnih slavnostih dvore v Be-

lemgradu, Sofije in Carigradu. Kraljevska dvojica ostane v Belemgradu dva dni, potem se s kraljem Petrom in prestolonaslednikom Aleksandrom poda v Niš, od tamkaj pa v Sofijo in nato v Carigrad.

Nova parlamentarna skupina v francoski zbornici.

PARIZ 24. V zbornici skupini progresistov in zmernih republikancev je prišlo do resnega razdora. Štrideset članov te skupine, med temi načelnik Thierry, izstopijo bržkone še danes iz te skupine in osnujejo novo stranko pod naslovom: republikanska zveza. V skupini progresistov ostane le še 35 poslancev, ki že dolgo simpatizirajo s katoliško-konservativno skupino.

Nemška cesarska dvojica v Benetkah.

DUNAJ 25. Ob 12.30 opoldne je dopel semkaj cesar Viljem. Vreme je deževno, vendar se je zbrala pred kolodvorom velika množica ljudstva. Na peronu, bogato okrašenem s cveticami sta pričakovali nemško cesarsko dvojico vojvoda Abruški in princ Videmski s svojimi adjutanti, nemški konzuli in drugi dostojanstveniki. Cesarska rodbina se je v gondoli preko velikega kanala odpeljala na cesarsko jahto Hohenzollern.

Ministerska kriza v Italiji.

RIM 24. V zbornici kroži oastopna lista za novo ministerstvo: predsedstvo in notranje stvari Giolitti; unanje stvari San Giuliano; javna dela Sacchi; zaklad Abignente; finance Facta; uk Credaro; poljedelstvo industrija in trgovino Bissolatti; pravosodje Finocchiaro-Aprile; pošta in brzojav Ciuffelli ali Calissano; mornarica Leonardi Cattolica; vojna Spingardi.

Rusija.

PETROGRAD 24. Dva carska ukaza odredjeta, da državni svet in državna дума prekineta zasedanja od 25 do 28. tekočega meseca. Ukaza je protipodpiral Stolipin.

PETROGRAD 25. Car je členoma drž. sveta Durnovu in Trepovu dovolil dopust do 1. januarja 1912.

Priprave za volitve.

PRAGA 25. Izvrševalni odsek nemške agrarne stranke na Češkem je imel včeraj tukaj shod, na katerem je z ozirom na predstojeci razpust državnega zbora sklenil ukreiniti obširne odredbe.

Iz Meksike.

NEW-YORK 25. Glasom neke brzojavke iz Meksike je ministerstvo odstopilo.

Poročilo o turškem vspehu v Jemenu.

CARIGRAD 25. Glasom neke brzojavke vrhnega poveljnika v Jemenu, so turške čete po šestdnevni bojih zavzele osem krajev, med temi Beit al Mehdi. Dne 19. t. m. so bili uporniki hudo tepeni pri Pitkaku.

Aretacija ruskega dijaškega odbora.

PETROGRAD 24. Včeraj zjutraj ob 8. uri je bil aretiran dijaški koalicijski odbor, ki vodi štrajk na visokih šolah ter tudi vsi člani socijalnerevolucionarne dijaške frakcije; s tem utegne biti štrajk končan.

Dinamitna patrona v šolski sobi.

VALLE 24. V Grabowu (okr. Merseburg) se je v šolskem poslopju pripetila osodepolna eksplozija. Desetletni deček Schulze je našel dinamitno patrono in se

zmotil v računu. Gospod asesor, ki je dobil mlado, lepo in živahno soprogo, je bil zelo ljubosumen na njo, in pazil je njo z Argovimi očmi in vedno jo je žalil s svojimi večnimi, a krivičnimi slutnjami. Po naravi osorne in jezne naravi je postal do svoje žene še suroviji in govorilo se je, da jo prezira. Ko je ubožica zagrozila, da rajše uteče od njega, nego da bi prenašala te večne muke, jo je asesor zaprl, dokler se ni pomirila. Surovina je ubil v svoji ženi vse veselje do življenja. Preje tako živa, vesela Cecilija se je spremenila v molčečo mrko ženo, kateri je bilo čitati na obrazu nezadovoljnost, skoro ogorčenje do vsega sveta. Ljudje so vedeli za neslogo, ki vlada med njima; in Gitiini gostje so se nemalo čudili, da je bil asesor danes tako milostljiv ter je privel seboj svojo soprogo. Gotovo je to storil, da se ne zameri njenemu bratu Petru, a morda tudi vicebanu, ki ga je često karal radi odurnega postopanja z ženo.

Od deklic sta bili prisotni dve Najšičevi hčerki, popolnoma navadnega obraza, ne lepi, ne grdi, mali in suhi. Videlo se je na njima, da sta odrasli v belski pustini, na vicebanovem zagorskem posestvu, ker v družbi sta bili plahi in tihi, pa sta se držali druga druge kakor dve grlici.

Grof Sermage je privel k Giti svojo hčer Julijo. Bila je še mala deklica, Jelenina

med odmorom ž njo igral v šolski sobi. Nakrat je patrona eksplodirala. Dečku je odneslo desno roko, levo pa težko poškodovalo. Dva druga učenca sta bila ranjena na obrazu in na rokah, ostalim se ni zgodilo ničesar.

REKA 4. (Ogr. biro) Kovači podmorskega oddelka Whitheadove tovarne torpedov so pričeli štrajkati, ker je delovodja z njimi surovo postopal. Delavci zahtevajo, da se delovodja odpusti iz službe. Štrajkovci se nadejajo, da se ugodi njih zahtevi, ker so organizirani in se jih vsled njih solidarnosti ne more nadomestiti. Ravnatelj ni ukrenil še ničesar.

DUNAJ 25. Danes je bila v navzočnosti cesarjevi slovesno otvorjena novozgrajena industrijska palača na Schwarzenbergovem trgu. Slavnosti sta prisostvovala tudi nadvojvoda Rajner in Leopold Salvator ter načelniki in zastopniki finančnih in trgovskih krogov.

Ratibor 24. V minoli noči se je na novi železnici Egersfeld-Rybrick-Sumin podrl most. Pri tem so bile štiri osebe ubite, pet pa težko ranjenih.

DUNAJ 24. Cesar je podelil pruski princsinji Viktorji Lujzi veliki križ Elizabetinega reda.

PARIZ 24. Iz Lilla poročajo: Okolu 1 ure ponoči je izbruhnil ogenj v nekem starem poslopju, ki je prej provizorično služilo kakor cerkev, in je bil nedavno spremenjen v kinematografsko gledališče. Vzlic temu, da so naglo prišli gasilci, se je ogenj vendar naglo razširil. Neka rodbina, ki je bivala v drugem nadstr, se je z tremi otroci zadušila.

PARIZ 24. Tukajšnja trgovinska zbornica se je v nekem pismu, naslovljenem na trgovskega ministra odločno izrekla proti načrtu, da bi se l. 1920 priredilo v Parizu razstavo.

DUNAJ 24. Kakor poročajo iz Soluna, so popolnoma izmišljene vesti, razširjene v javnosti, o smrti bivšega sultana Abdul Hamida.

LONDON 24. Vojni minister Haldane je kakor viscount poklican v gospodsko zbornico.

Deficit italijanske razstave v Kopru.

„Slavisches Tagblatt“ je prejel iz Trsta — kakor pravi — od visoko cenjene strani nastopni članek:

Kakor znano, je italijanska stranka v minolem letu priredila razstavo v Kopru, ki je imela sicer oficijelni naslov „deželna razstava“, ki pa je bila vse prej, nego deželno podjetje. In v resnici se je Slovani niso udeležili, ne oficijelno, ne kako drugače; njihov jezik — ki ga govori večina prebivalstva Istre — ni prišel niti z eno besedo do veljavne: ne v napisih, ne v negovorih in publikacijah, nanašajočih se na to razstavo, ne ob otvoritvi, ne na zaključanju! Še več: posamičnim uslužbencem je bilo naravnost zabranjeno, da bi se na razstavnih prostorih posluževali svojega materinega jezika.

Ni čudo torej, da je to podjetje finančijelno popolnoma ponesrečilo, da-si troški niso morali biti veliki, ker se do režije niso stavile nerazmerne visoke

vrstnica, zelo živa in pametna, svobodna v družbi in simpatična, a tudi ona se ni odlikovala z lepoto. Gitina Jelena je bila napram Juliji vzor-krasotica.

Se je bila v družbi hči mestnega sodnika Szaleja, pravi tip meščanske deklce, dobro vzgojena, zdravih in rudečih lic. Drugače je bila deklica vesele naravi in ponižna proti vsakomur. Njej je še najbolj ugajala med vsemi mala Magdalena, pri kateri je stala in sta tiho, a neprestano čebnjali o čem.

Gita je bila najlepša v vsej družbi. Niti njena Jelena, ki pa še ni dospelosti njenega stasu, se ni mogla meriti z materjo v lepoti. Njeno oko, njen obraz, je bil čudovito svež, kakor šestnajstletne deklce; nihče ne bi rekel, da je tej dami trideset let in da ima dve odrasli hčerki, katerih ena je že godna za ženitev.

Kmalu na to, ko so se vsi gostje zbrali v sobi, kjer jih je Gita vsprejela, sta prišla dva sijajno oblečena efeba vabit k večerji. Glasnejše razpoloženje gostov je jasno pričalo, da so vsi z veseljem vsprejeli efebovo poročilo. Za večerjo je bilo pripravljeno v pritličju, kjer je bila velika jedilnica, kamor so šli gostje po stopnicah zelo glasno.

„Odvedite Gito!“ je šepnila baronica protonotarju, ko so pričeli gostje odhajati v pritličje, in protonotar je to zelo rad storil, kakor se je vsaj zdelo; pristopil je k Giti

zahteve: ne glede daljave krajev, iz katerih so zbirali posamične objekte, ne glede prostorov za razstavo samo.

Vzlic podpori iz deželnega fonda in vzlic znatni državni podpori iznaša deficit tega teritorialno in stvarno jako omejenega podjetja jako znaten znesek. Govori se o kakih 150.000 K.

Deželna more pokriti tega, ker je po zakonu potrebna za to kvalificirana večina toliko v deželnem odboru, kolikor v deželnem zboru. A Slovanov ni možno dobiti za pokritje deficita za podjetje, ki je bilo sicer izvedeno v imenu vse dežele, pri katerem pa so jezik večine prebivalstva popolnoma prezirali.

Italijani so skušali pomagati si na drug način. Da-si se je že dle časa glasilo, da bodo Slovani Istre — čeprav proti njihovi volji — udeleženi na pokritju deficita razstave, smo še le včeraj doznali način te nasilne udeležbe.

V seji občinskega sveta koperskega dne 19. marca so namreč vzeli na znanje neko poročilo o pokritju razstavnega primanjkljaja ter sklenili najetje posojila, ki se ima povrniti v 12 letih, kar da je smatrati kakor „čisto navadno administrativno funkcijo“.

Občina koperska prevzame potemtakem pri kakem bančnem institutu obvezo, da primanjkljajoč znesek z obrestmi vred povrne v 12 letih. Dotična svota bo — kakor že rečeno — iznašala kakih 150.000 kron, a pokriti se ima po nastopnih delnih kontributih posamičnih avtonomnih korporacij: trgovska in obrtna zbornica v Rovinju letnih (skozi 12 let) 5000 K, Labinj po 100, Buje po 200, Koper po 2000, Cres po 200, Cittanova 150, Veliki Lošinj 100, Mali Lošinj 300, Nerezine 100, Poreč 2000, Piran 700, Oprtalj 100, Rovinj 500, Bertoničla 200, Vižinada 100 in Umag po 200 K na leto skozi 12 let.

Trgovinsko zbornico in gori navedene občine označajo sicer kakor „italijanske“. To pa je nečuvna mistifikacija javnega mnenja, kajti toliko v trgovinski zbornici, kolikor v omenjenih občinah (le z malimi izjemami) je na tisoče slovenskih davkoplačevalcev, ki bodo skozi leta in leta siljeni prispevati v obliki davčnih doklad za pokritje rečenega deficita.

Vest, da je ministerstvo za trgovino odobrilo sklep trgovinske zbornice v Rovinju, je mučno zadela v slovenskih krogih.

Kar se tiče občin, vlada med Slovani mnenje, da so tozadevni sklepi deželnih zastopov nezakoniti, ker gre tu za pokritje deficita nekega „podjetja“ po dokladah radi česar bi bili morali zaslišati vse davkoplačevalce. — Vsaj nekaterih slovenskih davčnih občin, spojenih z italijanskim mestecem v eno krajno občino, ni možno siliti da bi kakor „italijanske občine“ pokrivala deficit, ki je le deficit italijansko narodne razstave.

V zadnjih trenotkih.

Trst, 25. marca 1911.

Parlament je bolan, hudo bolan. Nada, da ozdravi gineva s svako uro. Zdi se, da ni več leka za prvi parlament splošne volilne pravice v katerega je stavilo avstrijsko ljudstvo vse svoje upe? Položaj je danes tako kritičen, da bi se moral zgoditi čudež, ki bi zopet vzpostavil normalne razmere.

ter ji ponudil roko. Na čelu mize je sedela baronica med kanonikom Krčeličem in Galufom, katerima je bilo po tedanjih šegi: „ecclesia praecedit“, odmerjeno vedno častno mesto. Gita in protonotar sta ostala tudi pri mizi nerazdružljiva. Tako je hotela baronica, ki je bolj gospodovala v tej hiši, nego njena prava lastnica Gita.

Ko so vsi gostje poseli okoli mize, je baronica pregledala dolgo vrsto gostov. Ivan Petkovič je sedel kraj Jelene ter se je zelo živahno zabaval z njo. Pudencijana se je nasmejela v znak zadovoljnosti.

Grof Sermage in viceban Najšič sta zabavala svojo okolico, pripovedujoča vsakovrstne šale in smešne doživljaje, ki so jih morda že po stokrat poslušali, a so jih v kljub temu radi poslušali. Baronica se je zelo živo razgovarjala s svojima sosedoma kanonikoma. Gestikulirala je z nožem in vilicami v rokah, da sta se častita gospoda oprezno umikala razvneti baronici, boječ se, da ju ne zadene z nožem ali vilicami v obraz. Protonotar je vedno zabaval Gito, pripovedujoč jej različne stvari o Dunaju in o svojih potovanjih po Nemškem in po Italiji. Taka pripovedovanja je Gita rada poslušala, ker je tudi sama strastno ljubila potovanje, čeprav ni bila nikjer drugje, razun v Gradcu.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Udovica.

Povest iz 18. stoletja. — Napisal I. E. Tomič. Poslov. Štefan Klavs.

„Kako ti kaj ugaja?“ jo je vprašala baronica.

„Da bi bil malo višji, a malo manj udvorljiv, bi mi morda ugajal,“ je odgovorila Gita z nasmehom.

„Izvrsten človek, boš že še videla,“ je rekla Pudencijana, odhajajoč med dame.

Med damami sta bili samo dve, ali ti dve nista mogli biti nevarni Giti. Hči bivšega podbana Raucha je bila ženska tihe in mirne naravi, ki je živela samo za svojega moža in za svoje otroke; ni jej prihajalo v glavo, da bi blestela v družbi in da bi si pridobivala moške.

Druga mlajša je bila soproga asesorja Bedekoviča, sestra Škrleca. Gospa Cecilija je bila fina lepota, zelo podobna svojemu bratu Petru, duhovita in živahna. A v zakonu je bila nesrečna. Njen mož je bil starejši od nje za celih dvajset let; ni ga vzela iz svoje volje, temveč jo je gotovo prisilil v ta zakon njen varuh, sedanjji podban Najšič, ki je mislil, da veliko premoženje Bedekovičovo osreči njegovo varovanje. Ali se je

Odločitve je bilo pričakovati včeraj. Proračunski odsek je imel dolgo sejo, v kateri je imela od strani čeških agrarcev in radikalcev zbruhniti obstrukcija. Te sicer ni bilo prav poznati, ker so opozicionalni govorniki govorili za sedaj, kakor normalno, vendar so češki poslanci zavlačevali razpravo z raznimi predlogi, katere je večina seveda odbila. Takoj v začetku se je do češki poslanci protestirali proti razpravi o proračunskem provizoriju in zahtevali, naj se razprava odloži, dokler bo navzoč minister-ski predsednik. Včeraj je namreč prispela na Dunaj nemška cesarska dvojica, ki od-potuje v Benetke, a od tu na Krf. — Vsled tega dogodka se je za nekaj časa pozornost očiščnega sveta odvrnila od krize.

Zato tudi včeraj ni še prišlo do odločitve, ki se pričakuje za gotovo jutri v ponedeljek. Če namreč do jutri zvečer proračunski odsek ne reši provizorija, ostane za razpravo v plenumu tako malo časa, ki absolutno ne bi zadoščalo, da pride do rešitve v določenem roku t. j. 31. t. m. Ako se uresniči pesimistična pričakovanja, potem Bienenrth ne bo odlašal z razpustom. Vendar pa ga vladne stranke svari pred kakim nepremišljenim korakom ter so mnenja, da je treba vztrajati do konca. V včerajšnji seji je baron Bienenrth še enkrat poskušal pre-govoriti opozicijo, naj bi odnehala. Ob tej priliki je zopet ponavljal staro frazo, o objektivnosti svoje vlade, ki pa ne more biti taka, da bi mu ploskali od obeh strani. Ali vam je prefrigan ta Bienenrth! Najprvo hvali samega sebe, kako da je objektivni, a obenem priznava, da ploska njegovi objektivnosti samo ena stranka, ki so seveda Nemci. Za tako objektivnost se lepo zahvaljujemo. — S to svojo izjavo je baron Bienenrth v zelo lepi obleki povedal, da — ni objektivni. Slednjič je pozivljaval opozicionalce, da naj ga vržejo z glasova-njem, ako morejo. To je od Bienenrtha v trenutku, ko leži nad njegovo glavo De-moklejev meč, naravnost predrzno. Človek, čegar politika je že več nego šenkrat doži-vela bankerot, se kakor kak kmečki fant postavlja pred opozicijo, češ, vrzimo z gla-sovi, ako me moreš! S tem je Bienenrth hotel povedati, da je njegova večina trdna. Če je to res, kako je potem možno, da Bienenrth s to večino ne more rešiti niti naj-njehjših državnih potrebščin? Včerajšnji nje-gov govor v proračunskem odseku je pač polu „podvisliškega“ družega nič. Najbolj hinavska pa je „Neue Fr. Presse“, ki je v vlado gotovo v tesnih zvezah. Vso krivdo radi krize meče na Čehe in bljuje nanje ogenj in žveplo. — Pravi, da hočejo Čehi vreči Bienenrthov zistem zato, ker je ta zistem pravičen — vsem narodom! Čehi da bi zopet hoteli uvesti protinemško politiko. „Preša“ je znana lažnjivka, a da ima tako predrzno čelo, bi je vse eno ne bili priso-dili. To je sicer stara njena taktika, da vsakokrat, ko jo je kak nemška vlada za-vozila, meče krivdo na Čehe. To pot pa je to storila namenoma in je svoj infamni članek priobčila ravno na dan prihoda ce-sarske dvojice na Dunaj in tako hotela pri-kazati Čehe kakor protidržavni element. To se ji gotovo ne posreči. Čehi se za dunajsko tetko s strupenim jezikom še zmenijo ne in pojdejo svojo pot najprej brez ozira na laži in obrekovanja.

Razpust smemo torej pričakovati vsaki čas. Bolj logično bi seveda bilo, ako de-misionira vlada. A merodajni faktorji hočejo raje žrtvovati parlament. Mi smo se v vče-rajšnjem uvodniku izrekli proti razpustu in to iz razlogov, ki so gotovo tehtni. A ker je pri nas v Avstriji še precej absolutizma, bržkone ne zmagata pamet, temveč Bie-nerthova trma. „Slovanska Enota“ nikakor neče žrtvovati parlamenta, kakor se ji to podtika od nasprotnikov. Tisti, ki hoče raz-biti parlament, je edinole Bienenrth, ki živi-ža na vsako konstitucionalno postopanje in ko-maj čaka na § 14. Seveda hoče Bienenrth v slučaju razpusta zvaliti ves odij na Čehe, oziroma „Slovansko Enoto“. Če tudi uresniči svojo grožnjo in državni zbor razpusti, se nam Slovanom novih volitev ni treba bati. Slabše nego sedaj, se nam gotovo ne bo godilo. Odgovornost za eventualno razpu-stitev pa naj nosijo tisti, ki se pravi krivci teh neznosnih razmer, to so Bienenrth in Nemci.

Dnevne novice.

Protipoljsko iz Rusije. „Wil. Wiestnik“ piše, da je od leta 1906 do 1910 ruska vlada v minski guberniji iztaknila 161 tajnih poljskih šol in jih zaprla. V 27 slučajih so glasom policijskih poročil te tajne šole usta-novili duhovniki, v 19 slučajih pa člani raz-puščene „Oswiate“ v Minsku.

Kronanje kralja Jurja indijskim ce-sarjem. Kakor javljajo iz Londona, se poda angleški kralj na jesen v Indijo, kjer bo dne 12. decembra slovesno kronan v Delhi indijskim cesarjem.

Novi barski nadškof. Na mesto pok. Milinovića je, kakor smo že javili, imeno-van barski nadškof v Črnigori o. Matej Kardum. Novi nadškof je rodom iz Dugo-polja blizu Klisa, bil je guardijan v Drnišu

in Sinju. Od leta 1892. je predaval bogo-slovje v frančiškanskem samostanu v Šibe-niku. Leta 1903 je bil izvoljen provincijalom frančiškanske provincije sv. Odršenika. O. Kardum govori več jezikov.

Predloga za zemstva v dumi. — Iz Petrograda poročajo: Predloga glede uvedbe zemstev v zapadnih gubernijah, ki jo je od-klonil državni svet, je zopet prišla kot pred-loga v dumo. Podpisali so jo predsednik dume Gučkov, oktobristi in nacionalisti. Predloga ima besedilo prejšnje vladne pred-loge, ki jo je bila vsprejela duma.

Koliko denarja prihaja iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko? Po izkazu uradne statistike je došlo iz Amerike na Ogrsko in Hrvatsko v dobi od leta 1900 do 1910 skupno 1275 milijonov kron, ali povprečno okoli 127-9 mil. na leto. Svote prvih let tega desetletja so bile manjše, zadnjih let pa večje, ker je tudi izseljevanje vsako leto bolj naraščalo. V samem letu 1910 je prišlo iz Amerike nad 185 milijonov. Od te svote odpada na Slovake in Maloruse na Ogrskem znesek 54 milijonov, na Hrvatsko in Sla-vonijo 44,660.000 kron, ostalo na Madjare, Nemce in Romune, ki žive na Ogrskem. Največ denarja so torej poslali Slovaki, Hrvatje in Srbi. Nu, to je denar, ki je bil poslan samo po pošti. Znatne svote so se-veda došle tudi na drugi način, zato se lahko reče, da je lani došlo iz Amerike v Hrvatsko in Slavonijo okoli 50 milijonov kron.

Dalmatinski namestnik odstopi. — „Hrv. Kor.“ piše, da namerala dalmatinski namestnik iz zdravstvenih razlogov prositi za umirovljenje. Njegov naslednik bo baje grof Franjo Thun, ki je sedaj uradnik v naučnem ministerstvu. Isti je dlje časa služboval v Dalmaciji.

Turški sultan v Sofiji in Belemgradu. Sofijska „Balk. Tribuna“ je zvedela, da obišče sultan Mohamed V. po svojem potovanju v Albanijo dvora v Sofiji in Belemgradu. Ni pa še določeno, kedaj se poda sultan na potovanje.

Taft bo posredoval med Rusijo in Kitajsko. Iz Petrograda poročajo, da hoče Kitajska naprositi predsednika Združenih držav, da bi posredoval med Kitajsko in Rusijo.

Zenstvo na univerzi. Na pruskim uni-verzah je študiralo v letnem semestru 1910 v celem 2035 žen (v letnem semestru 1909 — 1464). Na teološki fakulteti jih je bilo vpisanih 25 (med temi 5 rednih, ostale le kot hospitanke), na praviški fakulteti 12 (9 rednih), na medicinski 241 (rednih 202) in na filozofski 1757 (rednih 1118). Pravniška in teološka fakulteta dosedaj pri nas ženam nista pristopni.

Zgodovina Turčije. Ko je bila turška ustava zopet vzpostavljena, je bila na ukaz sultana Mohameda V. imenovana komisija, kateri bo poverjena naloga, da spiše na podlagi uradnih dokumentov resnično zgo-dovino turške države od časa, ko je turški element stopil na pozorišče. V Turčiji je arhivov in omenjena komisija jih sedaj pro-učava. Členi komisije, ki vživajo glas zgo-dovinarjev, pravijo, da bo treba na podlagi listin, najdenih v arhivih odstraniti mnogo, kar je dosedaj v domačih in inozemskih zgodovinskih delih veljalo kakor zgodovin-sko potrjeno. Med drugim dokazujejo naj-dene listine, da niso Turki v začetku niče-sar vedeli o fanatizmu. Kar se tiče razmerja Otomanov do evropskih narodov, dokazu-jejo arhivalne listine, da je Turčija tekom svoje zgodovine najmanj trpela od german-skega elementa. Zato so pa drugi narodi krvaveli za Nemce.

Republikanski upor v Bolgariji. V mestecu Dubnica v Bolgariji se je te dni odigrala rabuka, ki je bila naperjena proti monarhiji. Stotnik Petrov, ki je znan kakor republikanec, je namreč imel na svojo stot-nijo nagovor, v katerem je govoril proti monarhiji ter je izjavil, da treba Bolgarijo proglasiti za republiko. Pozval je stotnijo, naj napravi pohod v Sofijo, kjer se pridruži vsa garnizija. Mož pa s svojo stotnijo ni prišel daleč, ker ga je vojaška oblast dala zapreti in spraviti stotnijo nazaj v vojašnico. Vojni minister, obveščen o tem dogodku, je odredil preiskavo in je izdal navodila, ki so se pa izkazala za nepotrebne, ker je bil upor že v kali zaduščen. Stotnik pride pred vojno sodnijo.

Soditi po gornjem opisu upora, pa bi bilo pametneje, ako bi stotnika dali v — norišnico!

Ljudsko štetje.

Za božjo voljo!

Spominjate se gotovo slučajja, objavlje-nega na tem mestu in zadevajočega kričeči slučaj, ki se je dogodil Josipu Franetiču iz Kjadina.

Poklican je bil v sekcijo za ljudsko štetje v ulico Donatello, kjer so mu poka-zali naznanilnico, na katero je bil on sebe in družino vpisal za Slovence, a je v svoje veliko začudenje in še večje ogorčenje zapa-zil, da so v rubriki za ljudsko štetje črtali besede „slovensko“ in zapisali: italijan! Zahteval je svojo naznanilnico nazaj. Odr-gali so ogel s podpisom in mu jo dali; ob-

enem so mu pod globo zabičali, da mora prinesiti v dveh dneh novo naznanilnico. Mož je izročil stvar predsedništvu politič-nega društva „Edinost“ in ni šel več na sekcijo. Prejel je še en poziv pod grožnjo kazni, a ni se odzval več.

Dne 23. t. m. je prišel k Franetičevi soprogi ravno oni uradnik, ki je raztrgal rečeno naznanilnico in prosil: per l'amor di Dio (za božjo voljo), naj mož napiše novo naznanilnico, ker da manjka edino še ta. Žena mu je povedala, kar mu je šlo in dostavila, da že na vladil prilepijo odrgani ogel na naznanilnico — da bo zopet cela. Sladkal se je navihane na vse možne na-čine, a brez vspeha! Ko je uvidel, da ne opravi nič, je rekel: „Jaz sem prijatelj gosp. D. (gospodarja) in ga pojdem prositi, da on stvar uredi!“ Mi pa lahko povemo fantiču, da ne bo kaše pihal! „Saj sem tudi jaz Avstrijec in ne morda regnikolo“ — je rekel „komisar“ — misleč, da bi morda s tem omehal ženo! Tudi jo je pohvalil, da go-vori dobro laški ter dostavil: „Da bi le jaz znal tako dobro slovenski, kakor znate vi laški!“ Vse to in drugo, kar je poizkusil, da bi popravil pregrešek, mu ni pomagalo in mu ne pomore.

Lepo je prosil, naj pride v sekcijo, ka-dar more — da le pride! A tudi ta želja se mu ne izpolni! Skuhal si in zmešal kašo — pa jo tudi zaužij!

Hribovec.

Stavka mornarjev končala.

To, kar sta včeraj doživela gospoda Puecher in Pittoni, se jima dosedaj pač še ni zgodilo. Bila sta namreč prav pošteno izžvižgana in občutiti sta morala vso nes-melost onega ljudstva, na katero se vedno sklicujeta.

V mestni telovadnici v ulici della Valle se je vršil včeraj popoldne shod stavkajočih mornarjev. Na tem shodu je dr. Puecher poročal o dosedanjih pogovorih z namest-nikom, ter naznanil, da so brodolastniki pri-pravljeni se spustiti v pogajanja. Ta poga-janja bi tudi imela začeti že včeraj (soboto) ob 4. popoldne. Ali potrebno je, da mornarji takoj zopet prevzamejo delo. Na te besede je nastal nepopisen hrup. „Ne, nečemo in nečemo!“ Tako je gromelo po dvorani. Dr. Puecher sploh ni mogel več govoriti naprej. Ko je videl, da se hrup ne poleže, je sedel.

Tedaj je ustal Pittoni in poročal o korakih, ki jih je storil v družbi z dru-gimi poslanci pri trg. ministru na Dunaju. Trgovinski minister da je pripravljen upli-vati na lastnike v smislu zahtev mornarjev. Do tu je šlo vse gladko in zborovalci so ga mirno poslušali in mu pa tam tudi aplavdirali. Ko je pa nadaljeval: „... ali potrebno je, da mornarji zopet grejo na delo“, — je nastal hrup, po dvorani in iz galerije doli so doneli z grožnjami spremlje-vani klici: „Ne, nečemo! Hočemo črno na belem! Ne pustimo se voditi za nos, ne pustimo se prodati“.

Konečno se je Pittoniju vendar le po-srečilo, da je s svojim sonornim glasom prevpil hrup in da je z nekako sugestivno silo hipnotiziral množico, da se je umirila in ga dalje poslušala.

Govoril je proti zahtevi, da bi se upri-zorilo generalno stavko v podprete zahtev mornarjev, ter rekel, da je leta 1902 izšel od njega predlog, da se uprizori generalno stavko. Ako bo treba, bo to še enkrat pred-lagal, a sedaj to ne smatra za potrebno, temveč svetuje, naj se povrnejo vsi na delo. (Zopetni hrup). Dokazoval je, da bi te stavke ne bilo treba uprizoriti, da so mornarji po letu 1902 ostali zvesti organizaciji. (Razni mejklici.) Pittoni je tekom daljnih izva-janj dokazoval, da bo za mornarje najbolje, ako slede pozivu vodstva. Deloma, ker je en del zborovalcev res prepričan, a deloma pač, ker je, kakor več govornik, svoj govor temu primerno zaokrožil, je na koncu pri enem delu zborovalcev dobil celo aplavz. Zato pa se je oglasilo več govornikov iz vrst mornarjev samih, ki so odločno zahte-vali, da se ima stavko nadaljevati. Nismo ovce — je rekel neki mornar — ki bi pustile, da se jih prodaja! Hočemo biti na jasnem! Brodolastniki naj ugodijo našim zahtevam, sicer ne gremo na delo!

Drugi mornar, ki je govoril hrvatski, je rekel: „Ako verujete, da bo vlada držala obljubo, ki jo je dala, pojdite na delo, ako to ne verujete, storite nasprotno!“

Klici: „Ništa! Ništa! Hočemo črno na belem!“

Cerniutz je govoril kakor predsednik društva strojnikov in priporočal ono, kar sta priporočala tudi že Puecher in Pit-toni. Govoril je tako, da je bil večkrat aplavdiran. Rekel je, da ne potrebuje aplav-zov, ljubši mu je, da ne dobi aplavzov med govorom, kakor da bi bil izžvižgan na koncu. Konečno se je tudi njemu posrečilo, da je ne-le svoj govor končal mirno, temveč dobil tudi ob zaključku aplavz.

Tajnik socialistične organizacije Remi-šček je govoril, a bil je že tak nemir v dvorani, da ga ni nihče razumel.

Ko je zopet govoril Pittoni ter sve-toval, naj se gre na delo, je bilo čuti klice: „Hodimo ven!“

In res se je začela dvorana prazniti, brez ozira na Pittonija, ki je govoril. Oni, ki so odhajali iz dvorane — večinoma mlajši ljudje — so klicali napram osebam na odru in posebno Pittoniju vse mogoče prijaznosti. Pittoni jim je nasproti vsklikal: „Vigilachi! Vigilachi!“

Pri glasovanju o predlogu, da se zopet nastopi delo, se je dvignilo precejšnje število rok, a večina to nikakor ni bila. Ker ni bil napravljen protipokus, bi se dalo sklepati, da je predsednik konstatiral, da je sklep sprejet.

Med velikim hrupom se je dvorana praznila. Zunaj je bilo čuti klic: „Živela stavka mornarjev!“

Nekateri mladiči so počeli peti delavsko pesem, a je takoj priletel poleg policijski uradnik in ustavil petje.

* * *

Vidi se iz gori napisanega, da so si socialisti skuhalo zelo vročo juho, da zdaj ne vedo, kako bi jo posrebeli. Duhov, ka-tere so priklicali, se ne morejo več znebiti. Sicer trde socialisti, da je stavka spontana, a kdo bo to veroval? Vsekako se more reči, da je stavka končala, ker brez vodstva pač stavka ni možna. Da bi mornarji še dalje ustrajali, je pri teh razmerah pač malo verjetno. Za socialiste znači vse to gibanje pač velik moralni poraz.

Kakor doznajemo, pojdejo mornarji da-nes zopet na delo in so sprejeli predloge brodolastnikov.

Domače vesti.

Politično društvo „Edinost“ ima od-borovo sejo jutri, ponedeljek, 27. t. m. ob 3. uri popoldne v „Slovanski Čitalnici“.

Sejejo veter, zanjejo vihar in zato — denuncirajo!! V svojem večernem iz-danju od minolega četrtka je prinesel „Pic-colo“ dopis iz Buzeta, ki vsebuje jeremijade in preliva bridke solze, ker je prišlo ravno v Buzetu, kar so — Italijani izžvali. Pripo-veduje, da je sluga italijanske šole odpuščen in da ne kurijo več peči, ker občina (co-mune croato) noče več dajati drv, da-si je termometer pal pod ničlo. Učitelj-voditelj da se je radi tega pritožil na višje oblasti, a šolo da so morali zapreti. Tudi cittadini di Pinguente (meščani) da so ukrenili ko-rake radi takega nezakonitega postopanja.

Zabeležiti ta grenka dejstva, preliva „Piccolo“ golide indignacije in grozi, da začno tudi italijanske občine slično postopati s hrvatskimi šolami v svojih pod-ročjih!

Ali so dražestni — hinavci ti istrski Italijani. Sejali so veter, zdaj pa stojejo in javkajo, ker je prišel vihar. Z neodobrenjem proračunov so hrvatskim občinam odtgnili dohodke, in jih s tem prisilili, da vsavijo vsa izplačila, sedaj pa javkajo, ker občine izvajajo najnaravnejše posledice in ker te zadevijo tudi — Italijane! Hoteli so imeti kaos v deželi in res imajo — kaos. Nikdar ne bi bilo prišlo našim občinam na misel, da bi odtezale italijanskim šolam, kar jim gre, nikdar ne bi jim prišlo na misel, da bi našo narodno borbo zanašale tudi v šolske sobe. Ali sila kola lomi: kdor ne dobiva, tudi dajati ne more. Tako je — punktum.

Nu, vse zadnje bi bili pri „Piccolu“ oprostili to farizejstvo, da ni na zaključku svojega dopisa postal gnusen denun-cijant.

Svoj umazani denuncijantski jezik je namreč — da si ohladi jezo — naperil proti posamični osebi, g. Ivu Sancinu potovalnemu učitelju poljedelstva in občinskemu zastop-niku v Buzetu, češ: glejte ga državnega uradnika, ki je duša občinskega zastopa in politični agitator, mesto, da bi se bavil s poljedelstvom!! Grdi denuncijant pozivlja višje oblasti, na proganjanje g. Sancina. Taki — liberalci so ti istrski Italijani, taka je svoboda, kakor bi jo oni privoščali našemu narodu. Če zna „Piccolo“ govoriti na adresi oblasti, pa znamo to tudi mi in jim pravi-mo: v kolikor posega g. Sancin tudi v politične dogodke, ne dela tega, kakor učitelj in uradnik — kar se tiče vestnosti v vršenju svojih službenih dolžnosti, je mož sijajen uzor raznim laškim nesposobnim pa-razitom — ampak kakor zakonito iz-voljen poslanec in legitimen zastopnik naroda! In oblasti naj si zapomnijo: ako bi hotele oblasti kakorsibodi ovirati reče-nemu poslancu na vršenju poslanskih dolž-nosti in pravic, bomo znali tudi mi naviti prave strune v njegovo osebno obrambo in v varstvo ustavnih pravic našega naroda. Italijani pa naj ne pozabijo, da imajo tudi oni med svojimi poslanci državne uradnike! Pazijo, naj da šiba, ki bi jo hoteli plesti nam, ne bo padala tudi po njihovih hrbtih!

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELEN

PODRUŽNICA V TRSTU

PIAZZA DEL PONTEROSSO 3.

Vloge na knjižice 4 1/4 % Premije vlog 4 3/4 %

Fiksne vlog pod najugodnejšími pogoji.

VADIJE IN KAVCIJE --- MENJALNICA.

Uradne ure 8. zjutraj do 7. zvečer

Danes ob 8. zvečer vsi na slavnostno gledališčno predstavo na čast jugoslovanskih gostov

Podružnica „Glasbene Matice“ v Trstu priredila v soboto, 1. aprila 1911 v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Trstu **pevski večer** v spomin 50-letnice slovenske narodne himne „Naprej zastava Slave!“ in v proslavo 75-letnice skladatelja Davorina Jenka.

Vspored: A) Kmoch: „Pod mlinom“, koračnica. Artemjev: „V ruski vasi“, potpourri ruskih ciganskih pesmi.

B) 1. Slavnostni govor. Govori g. dr. Fr. Ilešič. 2. „Naprej zastava Slave“, moški zbor. 3. Slavnostna uvertura, izjava vojaški orkester. 4. a) „Strunam“, b) „Dve utvi“, c) „Kam“, pesmi s spremljevanjem klavirja. Poje g. Stefan Sink. 5. „Kosovo“, uvertura za veliki orkester. 6. a) „Tiha luna“, „Lipa“ mešana zbor. 7. „Molitev“, moški zbor. Vse skladbe so Davorina Jenka.

Sodelujejo: gosp. dr. Fran Ilešič, predsednik „Slovenske Matice“, g. Stefan Sink (tenor), vojaški orkester 97. pešp. pod vodstvom kapelnika g. Petra Teplega ter društveni pevski zbor.

Začetek točno ob 8. in pol zvečer. — Vstopnina za člane 60 stotink; za nečlane 1 krono. Večer se bo vršil pri pogrnjenih mizah.

Prometne naprave na Molo Sanità v carinski luki v Trstu se izroče dne 1. aprila 1911 javnemu prometu. Tako nam javlja c. kr. državnoželezniško ravnateljstvo.

Prvi „dreadnought“ avstroogrski bo kakor poroča „W. Allg. Zeitung“ vsled cesarjeve odredbe spuščen v morje dne 24. junija.

Slovenske igralne karte. Kakor smo že svoječasno poročali, se je v Ljubljani ustanovila „Prva slovenska tovarna igralnih kart“ Fran Cebokli & drug. To tovarno ni bilo lahko ustanoviti, ker so se takoj izpočetka pojavljale skoro nepremagljive zapreke in težkoče. Ni bilo treba premagati samo raznih spletk, ki so se s izvestnih strani uprizarjale proti podjetju, potreba je bilo zlomiti tudi odpor državne oblasti, ki prvotno niti slišati ni hotela o tem, da bi dala koncesijo za izdelovanje igralnih kart. Dve prošnji ste bili enostavno odbiti, še-le, ko se je vložila nova prošnja in ko se je za to na merodajnem mestu zavzel gospod državni poslanec Ivan Hribar, je vlada končno vendarle izdala potrebno koncesijo.

Takoj nato so se pričele obsežne priprave: uredila se je tovarna, naročili so se potrebni stroji in preskrbeli načrti za karte. Vse to je stalo ogromno truda in stroškov ter mnogo časa. Končno so bile premagane vse težkoče in sedaj so izšle prve slovenske igralne karte. Za sedaj ste izšli dve vrsti. Prva vrsta, ki se imenuje „Slava“, šteje 32, oziroma 36 kart, druga vrsta z imenom „Primorka“ pa šteje 44 kart. Karte — umetniško delo slovenskega akad. slikarja Hinka Smrekarja — so izredno ukusno izdelane in izvršene in kar je največ vredno, na kartah so uporabljeni izključno samo slovenski motivi. — Imamo pred sabo francoske, nemške in italijanske igralne karte, a reči moramo, da se niti ene izmed teh niti od daleč ne morejo meriti s slovenskimi igralnimi kartami, niti, kar se tiče finosti izvedbe, niti kar se tiče originalnosti in okusnosti. Mesto znakov „srce“, „karo“, „trefi“ in „pik“, so uvedeni znaki: „ščit“, „ost“, „meč“ in „lipa“, vendar pa tako, da ti novi znaki igralcem, navajenim na stare karte, ne delajo prav nobenih težkoč. Figure na kartah predstavljajo razne slovenske lipe: kralji — štiri zgodovinske slovenske vladarje; dame — Slovenko v avbi in peči, Čehinjo-Moravanko, Srbinjo v narodni noši; fantje — Hrvata, Slovaka, Srba, Bolgara v narodnih nošah; konjeniki — slovaškega, poljskega, ruskega (kozaka) in makedonskega jezdeca. Kakor čujemo, izidejo v kratkem tudi tarok-karte. Tudi na teh bodo izključno samo slovenski motivi: slike raznih slovenskih šeg in navad, plesov itd. Ne da bi pretiravali, lahko smelo trdimo, da so pravkar izišle slovenske karte tako krasno in fino izvršene, da se lahko z uspehom kosajo z vsemi tujimi izdelki. — Zato jih toplo priporočamo slovenskemu občinstvu, naj sega edino po tem proizvodu domače industrije.

Tržaška mala kronika.

Padel z voza sena. — Ivan Perić iz Oprtija je pripeljal v petek v Trst voz sena. Ob tej priliki je vzel Perić seboj tudi svojega desetletnega sinčka Ivana, ki ga je postavil vrh sena. Blizu Žavelj se je voz stresel, ker je kolo zadelo na kamen in dečko je zletel z voza in z glavo udaril ob tla. Perić ga je položil zopet na voz in ga prišedši v Trst takoj peljal na zdravniško postajo, kjer je zdravnik konstatiral, da so se fantiku pretresli možgani in da mu je morda počila lobanja. Zato je ukazal, da ga prenesejo v bolnišnico, ali Perić je hotel vzeti sinčka domov v Oprtelj.

Mladenč padel na staro. V petek popoldne je šla 60-letna Marija Tomadini, vratarica hiše šte. 13 v Rojanu, kakor že

večkrat umivat pod manufakturne prodajalnice, ki se nahaja v omenjeni hiši. Tomadini je opravljala svoje delo, ko se je nakrat trgovskemu pomočniku, ki je stojič na stopnicah stavljal kos blaga v eden najvišjih predalov, zdrsnilo. Pal je s stopnic ravno na staro tako, da se ista ni mogla več dvigniti. Mladenč, ki se ni nič poškodoval, je brzojavil na zdravniško postajo. Došli zdravnik je na starki konstatiral, da so jej bila zlomljena desna pleča in se je pobila na čelu.

Padla z okna. 4-letna Ida Sulič, stanujoča v ulici Donato Bramante št. 12, je včeraj z okna v prvem nadstropju padla na ulico. Na srečo se ni mnogo poškodovala. Prenesli so jo vzlic temu v bolnišnico.

Koledar in vreme. — Danes: IV. postna nedelja. — Jutri: Rupert škof. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 14° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

— Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno. Hladni vetrovi.

Društvene vesti.

Delavsko konsumno in obrtniško društvo „Jadran“ pri sv. Jakobu uljudno vabi vse člane odbornike in nadzornike, da se vdeležijo skupne seje, ki se vrši v ponedeljek dne 27. 3. ob 8. uri zvečer v lastnih prostorih ulica Industria. Odbor.

Tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ bo imelo danes ob 2-30 pop. občni zbor v prostorih ul. Stadion št. 19/I. Ker je občni zbor velike važnosti, se je nadejati obilne udeležbe. Dobrodošli tudi oni, ki se hočejo na novo upisati. Odbor.

Pevski zbor „Bratovščine sv. Cirila in Metoda“ pri sv. Jakobu vljudno vabi svoje pevce, naj se vdeležijo pevskih vaj, ki so vsako sredo in petek od 8. do 10. ure zvečer v prostorih prejšnjega policijsk. komisarijata.

Arimatejsko društvo na Proseku bo imelo svoj redni občni zbor danes 26. t. m. ob 1. uri pop. v prostorih „Gospodarskega društva“ na Proseku.

Naše gledališče.

Včeraj popoldne so ponovili krasno komedijo „Kralj Harlekin“, ki je izzvala zopet buren aplavz večkrat tudi ob odprti sceni.

Zvečer je bila sedma repriza operete „Valčkov čar“. Nastopil je v ulogi „Nikija“ tenorist Hrvat g. Rudolf Pany. Gosp. Pany, mlad mož, elegantne, vitke postave je pokazal takoj, da je rutiniran igralec; izlasti v prizoru z „Franci“ v drugem dejanju je pokazal, da ima temperamenta. Radi tega je ta prizor med njim in gospico Janovo nenavadno krasno vspel. Glede njegovega glasu si pridružujemo še sodbo, ker je bila očevidna indispozicija vsled utrujenosti od dolgega potovanja. Ali vzlic temu smemo že reči, da ima njegov glas jako prijeten liričen zvok in da je tudi silen v višjih legah. Občinstvo je gosta ob nastopu pozdravilo živahnim ploskanjem in je bil tudi pozneje večkrat avplavdiran.

Danes ob 4. uri popoldne se ponovi po daljšem prestanku opereta „Mamzelle Nitouche“.

ki se že dlje časa ni pela. V tej opereti nastopi poslednjikrat hrvatski tenorist g. R. Pany, ki bo pel poročnika Champlateuxa. — Ostale vloge so enako zasedene kakor poprej.

Zvečer ob 8. uri pa bo slavnostna predstava N. D. O. Uprizori se Shakespearjeva drama

„Beneški trgovec“.

Poslano.*)

Družba YOST si steje v čast naznaniti, da se je pri njenem pisalnem stroju „YOST“ 15. uvedla zelo važna novost in sicer se je odpravila tipka za velike črke (Uppercase). Prehod na majhne črke v velike se odtlej vrši zgorej z dotikanjem tipke razdeljevalke (Raumtaste). Ta genialna sprememba utrjuje vedno bolj prednost „YOSTOVH“ pisalnih strojev in pospešuje hitrost pisanja. Za dobro kakovost svojih strojev je dobila družba „YOST“ visoko odlikovanje od N. J. V. angleškega kralja „Jurije V.“ Zaved graficnih umetnosti
Tovarna pečatov: Giovanni Battara Trst
Ulica S. Nicolò 33

Société des Papiers Abadie.

SVARILO!

Ker so prišli v zadnjem času razni posnetki naše splošno znane in priljubljene znamke cigaretnega papirja

RIZ ABADIE (Riz doré)

v razprodajo, prosimo naše P. T. odjemalce, naj pazijo na ime Abadie, katero hočejo posnetki nadomestiti z raznimi drugimi besedami. Svarilo pred nakupom kvalitativno manjvrednih imitacij, ker bomo proti njim nastopali z vsemi zakonitimi sredstvi.

Société des Papiers Abadie.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon veleva.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke

Trst, Piazza della Borsa 10

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Gorici, Celovcu, Sarajevu in Spletu

Delniška glavnica K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 450.000.

obavlja najkulantneje vse bankovne in menjalne posle ter kupuje in prodaja pod jako poveljnimi pogoji

devize in vse vrste denarja. - Vloge na knjižice

obrestuje za sedaj s čistimi **4½ %**

Prodaja srečke na majhne mesečne obroke.

Umetni zobi v zlatu, kavčuku z ozobno ploščico ali brez nje po ameriškem sistemu in po lastni patentirani metodi. Kroza XXX zobe iz zlata ali aluminija. XXX

Plombe iz zlata, porcelana, srebra itd. vse po najmodernejših metodah. — Reguliranje slabo zraslih zobov. — Izdiranje zobov XXXX brez vsake bolečine. XXXX

AMERIKANSKI ZOBOZDRAVNIK

Dr. LEOPOLD MRÁČEK

Trst, Corso št. 17.

26

Dvanajstletna praksa na klinikah na Dunaju, XX Berolinu, Lucernu in New-Yorku. XX
Ordinuje od 9.—1. in od 3.—6. pop.

Dvanajstletna praksa na klinikah na Dunaju, XX Berolinu, Lucernu in New-Yorku. XX
Ordinuje od 9.—1. in od 3.—6. pop.

Zobotehniški :: atelje

Josip König

koncesionovani zobni tehnik, diplomovan dentist na dentistični akademiji v Parizu.

Trst, ul. Farneto 36, II. n. 434

V dobroznani žganjarni

Ferdinand Pečenko - Trst

ulica Miramar št. 1

dobijo se vedno pristne pijače prve vrste kakor n. pr.

žganje, slivovec in brinjevec, kakor tudi mrazle pijače

frambois, tamarindo in šemade.

Brzojavka!

Došle so krasne novosti za spomladansko sezono kakor: **sukno, volna, svila in perilno blago** itd. itd. — Vzorce pošilja na željo brezplačno na dom.

Manufakturna trgovina

HEDŽET & KORITNIK, Gorica

Vogal Corso Giuseppe Verdi in via Scuole 5.

NB. Iščeva krošnjarjev (Hausirarjev) za mesto in deželo.

Velika zaloga in tovarna pohoštva

ANDREJ JUG - TRST

Via S. Lucia 5-18

Via S. Lucia 5-18

BOGATA IN LEPA IZBERA FINEGA IN NAVADNEGA POHIŠTVA TAPETARIJ DELO SOLIDNO in vsakovrstnih stolic. CENE ZMERNE.

Dobroznana trgovina

Bertoli & Sbuelz

Trst, Trg Barriera vecchia 1 in 2

zniža cene vsega blaga v svoji zalogi.

Moške srajce bele K 2, 2 40, 2 60, barvnate K 2 50. Moške in ženske majo iz fuštanja K 1, 1 10, 1 20, 1 30. Spodnje hlače K 1, 1 10, 1 20. — Velik izbor negavle za moške in ženske, ovratnikov in ovratnic. FUŠTANJI vellow meter od 48 stot. dalje. ŽENSKO BLAGO, angleško in domače od K 1 20 dalje. Bogat izbor šarp, volnenih in svilenih od K 1 40 dalje. Zaloga perila, platna in bombaža. Velik izbor žime in volne za žimnice. Poseben oddelek za okraske, mod. stvari in droboarije

Priporočamo našim **KOLINSKO CIKORIJO!**
-- gospodinjam -- -- iz EDINE Slovenske Tovarne v Ljubljani. --

TRŽAŠKA GLEDALIŠČA.

VERDI. — Danes premiera Strauss-ove opere „Salomé“.

POL. ROSSETTI. Danes dve predstavi in sicer opereta „Hans, godec na piščalko“ in feerija „La polvere di Pirlimpinpin“.

EDEN. Dve varijetetni predstavi.

Vesti iz Istre.

Ženska podružnica sv. C. in M. na Kozini bo imela danes v nedeljo svoj I. redni občni zbor ob 4. uri popoldne v prostorih hotela „Kozin“ na Kozini. K obilni udeležbi vabi odbor vse ude in sploh vse ljubitelje družbe.

Občine za pravico našega jezika! Iz Dekani. Dne 5. novembra l. l. poslalo je županstvo Dekani sledečo vlogo predsedništvu deželnega sodišča v Trst, katero vlogo so podpisale vse slovenske občine koperskega sodniškega okraja:

„C. kr. okrajno sodišče v Kopru, rešuje slovensko vložene spise v slovenskem jeziku, ter s tem spoštuje zakonske predpise v jezikovnem oziru. Dokaj čudno pa se vidi na slovenskih spisih pritisnjen s a m o l a š k i pečat. Zdi se človeku, kakor bi se hotela c. kr. sodnija v Kopru norčevati s slovenskimi spisi, ter s tem pokazati, da si ni pridobila slovenski jezik, jezik ogromne večine koperskega sodnega okraja, one enakopravnosti, zajamčene mu v členu XIX. osnovnega drž. zak.“

Naše kmečko ljudstvo je s tem, da vidi na slovenskih spisih samolaski pečat, uverjeno, da slovenski jezik nima one pravice kakor italijanski in da je temu slednjemu nekako podrejen.

Istotako izdaja c. kr. okrajno sodišče v Kopru plačilne naloge za izterjevanje raznih sodniških pristojbin dosledno samo v italijanskem jeziku. Dogajajo se slučajji, da dobi stranka tak plačilni nalog, a si ne more raztolmačiti, kaj se prav za prav zahteva od nje. Hoče pa vedeti, o čem govori spis, mora se zateči k tolmaču, in to ne vedno brezplačno.

Nadalje pošilja sodišče v Kopru razna vabila o stvari ureditve zemljiške knjige, sestavljene v slovenskem jeziku, a ne zmiraj, hoče pa na vsak način pokazati svoje laško lice s tem, da privedlje laško vročilnico.

Predno se podpisana županstva poslužijo drugih sredstev v obrambo, v zakonu slovenskemu jeziku zajamčenih pravic prosijo c. kr. predsedništvo blagovoli odrediti:

I. Da se na vse slovenske spise, ki jih izdaja sodnija v Kopru, pritisne slovenski pečat;

II. Da se izdaje slovenskim strankam plačilne naloge in sploh vse spise, sestavljene neposredno od sodnije v Kopru, v slovenskem jeziku zlasti one v smislu § 106 opr. reda, obrazec 16. justične naredbe z dne 5. V. 1897. čl. XI. št. 111, in

III. Da se prepreči smešenje in poniževanje slovenskega jezika s tem, da se slovenskim vabilom prida laške dostavnice.

Predsedništvo deželnega sodišča v Trstu, je menda ta spis kam — založilo, ker slovenski spisi sodišča v Kopru nosijo do danes še vedno samolaski pečat. Govori se sicer, da imajo na sodišču v Kopru tudi slovenske pečate, ali znate: kje? Zaprite pod ključem, da se ne bi kdo tako daleč spozabil in se jih posluževal pri slovenskih spisih.

Gospodje tam gori pri deželni in višji deželni sodniji naj bi se malček pobrigali za to stvar, in konec bi bilo teh pritožb. Res je, da smo v Avstriji, ali to vendar ne gre, da bi se tako igrali z našimi pravicami. Je pač tako! Ako zahtevaš kaj, ti pravijo, imaš popolnoma prav! Pritoži se! Ako se pa pritožiš, molče kakor grob, kakor da bi jih stvar čisto nič ne brigala, in jahajo nadalje starega „šimelja“ v veliko zadoščenje naših ljubeznivih nasprotnikov. Ščavo plačuj in — molči! Kraški.

Druge slovenske dežele

Hans Woschnagg umrl. Na zabavnem parniku „Thalia“ je med vožnjo med Katanijo in Messino umrl glavni lastnik znane usnjarske tvrdke in obenem župan občine Šostanj na Štajerskem, Hans Woschnagg (nekdanj Vošnjak). Njegova žalostna zasluga je, da je prišel slovenski trg Šostanj v nemške roke. — Sploh je Woschnagg veljal po vsem Spodnjem Štajerskem za vzornega renegata.

Njegovo truplo so izkrcali v Messini, od koder je prepeljejo v Celje.

Ameriški župnik. G. Fran Šusteršič je v četrtki umrl v Ljubljani. Za svojega univerzalnega dediča je imenoval bivšega ameriškega škofa Stariha. Salezijancem na Rakovniku je za vzgojo slov. otrok volil 30.000 K. Pokojnik je svoje premoženje podedoval po svoji materi.

Razne vesti.

Poljski kipar Valerijan Godovski in bivši profesor akademije je te dni umrl v starosti 78 let. Pokojnik je imel zelo žalostno življenje. Leta 1887 je na tragičen način izgubil vid.

Epohalna iznajdba Čeha. Iz Darmstadta poročajo, da so se na tamošnji radio-telefonični poskuševalni postaji na darmstadtski tehniški visoki šoli vršili poskusi z aparatom, ki ga je iznašel Čech-Pražan. Ta

aparati namerja zvezo vlovitve brezžičnih brezžajk potom tretjih postaj. Po izjavi mero-dajnih strokovnjakov pomenja ta naprava izredni napredek na polju brezžičnega brezžajka.

Hiša s 5 prostori 100 sežnjev zemljišča, voda, v Rojano se proda za 7000 kron. Naslov pove Edinost. 550

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl novo mlekarno, s prodajo domačega kruha, pive in zelenjave v ulici Ponzionio št. 5. — Za obilen obisk se priporoča F. Sluga. 548

Hiša nova s 4 prostori in vrtom se proda samo za 8000 kron. Zglasiti se pri Fakinu Sv. Ivan št. 713, zgoraj pošte. 549

Čevljarskega spretnega pomočnika se sprejme takoj. Cink via Cecilia 12. (547)

Sivilja se priporoča za vsako delo. Sprejema tudi perilo. Obleke po kroju. Belvedere št. 65, vrata 3. 548

Svetlo in likano perilo. Kdor hoče svetlo in likano perilo, naj se obrne na zavod F. Samokez v Trstu, ulica Cecilia št. 14, pritičje. Telefon 22-69. 2008

Antonio Alberti zavod za izdelovanje in barvanje kožuhovine in Trst, ulica Ponziana 665, Telefon 23-56. Zaloga — in bogata izbira vsakovrstnih kožuhovin. Prevzema naročbe in vsako popraviljanje. Čisti in pere vsako vrst kožuhovine. 1575

Županstvo v Prvačini vabi svoje bivačje najmanj 10 let v Trstu, ki želijo brezplačno doseči domovinsko pravico tržaško, da se oglašijo vsako popoldne od 6.—7. ure pri A. Laneve, kazenskemu zagovorniku v Trstu, Scala al Belvedere št. 4, I. 380

Naš fotograf je Anton Jerkič, Trst, Via delle Poste 10. — GORICA, gosposka ulica 7. Izdelki odlikovani na vseh razstavah. — Le zaupno k njemu. 315

Meblirano sobico s prostim izhodom se odda v najem. Ulica Belvedere 63, II. 542

Išče se vajenca za čevljarsko obrt. Dobi hrano in stanovanje. Trst, ul. Belvedere 32, Schenk. 535

Odda se v najem 1. aprila meblirano sobo s prostim udom. Ulica Miramar 23, V. n., vrata 11. 534

Gospodična z dobrim spričevalom, večja slovenskega, italijanskega in nemškega jezika želi vstopiti kot bon v kako boljše rodbino. Naslov pove Edinost. 530

Išče se dober mizarški delavec za pohištvo. Ulica Ferriera 30, mizar Kuret. 551

— Stara resnica, vsakemu že dobro znana, da je samo tista kava dobra, ki smo ji pridelali „Kolinske kavine primesi“. Ta kavina primes, ki jo izdeluje naše domače podjetje Kolinske tovarne v Ljubljani, je nedosežna glede izdatnosti in daje kavi izbornen okus, prijeten vonj in lepo barvo, torej tri lastnosti, ki jih mora imeti vsaka dobra kava.

Že to bi bilo za Kolinsko kavino primes dovolj dobro priporočilo; če pa še povdarimo, da je Kolinska tovarna edino domače podjetje te vrste na celim jugu, mislimo, da je v tem povedano tudi, da je dolžnost vsakega resničnega Slovenca, da kupuje samo Kolinsko kavino primes.

Pošiljatve, komisije in zastopstva :: Giov. di G. Kanobel Trst ul. Belvedere 9, Telefon št. 23-87. Sprejema plačila carine za vsakovrstno blago, prejema in oddaja na dom, pošiljatve po morju in železnici. Prejem kovčgov kakor tudi prevažanje pohištva v mestu in na vse kraje.

Trst, Corso 2. Telef. 1917.

Leopold Haas

Pristni linoleum K 250 m²
Podolgate preproge 67 cm 190 met.
Preproge v vseh velikostih z varnostnimi ogli iz kovine 150/200 K 750
200/300 K 15— itd.

Gospodarski predpisniki iz voščenega platna K 250
Namizni prti 85/115 cm 280
65/130 180

Površniki iz gumija od K 22 dalje.

Podrjuhe po 70 stot.
Ovratniki iz kavčuka 50
Manšete iz kavčuka 60

— Pošilja se tudi na deželo. — 136

ZOBOZDRAVNIK

UNIV. MED.

Dr. Max Barry Brilliant

v Trstu, ulica Acquedotto 13.

Izdeluje izdelanje z emailom, porcelanom, srebrom in slatim.

Izdeluje posamezne umetne zobove, kakor tudi cele zobovje.

ORDINIRA od 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Pokusite pivo

češke delniške pivovarne

v ČESKIH BUDEJEVICAH. Je izborno, na plzenski

ZALOGA: načln narejeno.

ZALOGA:

LJUBLJANA: V. H. Rohman;
POSTOJNA: Emil stotnik Garzaroli;
TRNOVO: Rudolf Valenčič.

TRST: Schmidt & Pelosi.
PULA: Laeko Križ.
BEKA—SUSA: Ante Sablich.

Kam? - V Gorico
k Petru Cotiču, Raštelj 32.

Zvedel sem, da ima veliko izbero čevljev po prav konkurenčnih cenah za sedanje kritične čase. — In Ti? — Jaz pa si grem naročit en par čevljev, ker mi jih tudi popravi, ko jih raztrgam. Torej greva skupaj k

Petru Cotiču

čevljarskemu mojstru v Gorici, v Raštelju šte. 32.

Hranilnica in posojilnica v Dolini registrov. zadruga z neomejeno zavezo vabi na

redni občni zbor

kateri se vrši

v nedeljo dne 2. aprila t. l. ob 4. uri pop. v prostorih Istega društva.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Poročilo o izvršeni reviziji.
4. Rač. zaključek za III. upravno leto 1910
5. Volitev načelnstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnosti.

OPOMBA. Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, vrši se drugi občni zbor pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov. NAČELSTVO.

Nova krojačnica!!

Trst, ulica Belvedere 23, I.

Izdeluje vsakovrstne moške obleke po najnovejših krojih in po nizkih cenah.

Za obilen obisk se priporoča udani

416 FRAN MALIS, krojaški mojster.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Kajbolji vir za dobivanje pečene kave

Ostanki

kambrika za žen-
sko obleko po
20 m močnih K
8—, zelo trpežnih K 10, posebno tihih
K 12. Hlačevine dvojno široke po
10 m močne K 14, zelo trpežne
K 17, posebno fine K 20 — dobite iz
Jugoslov. razpošilj. R. Stermecki v Celju

Pozor Slovenci!

Nov veliki dohod moških, deških in otroških oblek za poletje. Velikanski izbor blaga za obleke po meri po cenah brez konkurence v dobroznani trgovini

„ALLA CITTA' DI TRIESTE“

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Obleke za moške iz blaga od K 13—48
Obleke „ „ platna „ 4—18
Obleke za dečke iz blaga od K 10—28
Obleke „ „ platna „ 6—12

Velik izbor oblek za otroke od K 2-14—14.
Zaloga hlač, srajc, delavskih srajc itd. itd.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosue Carducci št. 40 (prej Torrente)

Fran Vatovec

Trst, ul. San Maurizio 3

priporoča slav. občinstvu

svojo veliko zalogo

oglja „kock“ kamenitega itd.
: drva za peči in štedilnike:
(spargherd) ter petrolja.

POZOR!

50.000

parov čevljev!

4 pari čevljev

za samo K 750

Radi tega, ker ni moglo veliko velikih trdk plačevati svojih računov, se je meni naročilo veliko množino čevljev zelo pod ceno spraviti na trg in v denar. Jaz prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zaveso, iz rujavega ali črnega usnja, galoširanih, sprd s kopicami, z močno nabiti usnjenimi podplati, zelo elegantnih, naj-novejša fazona. Velikost po številki. Vsi 4 pari stanejo le kron 750.

Pošilja se po poštne povzetju.

H. SPINGARN, SCHUH-EXPORT

KRAKOVO šte. 240

Dovoljeno je menjati in tudi denar nazaj.

Hermangild Trecca

Barriera vecchia šte. 8

ima veliko zalogo

umetvaških predmetov

VENCİ

porcelana in biserov vezanih z mazo-
deno žico, od umetnih cvetic s tra-
kovi in napisi.

Slike na porcelanastih ploščah za spomenike.

Najniklje konkurenčne cene.

Podpisani si usoja naznaniti slav.

občinstvu, da je prevzel na svoje ime
Kopalnice „Oesterreicher“
v ulici Lazzaretto vec. 52
uhod tudi iz zagate S. Eufemia šte. 1
nadaljevanje ulice SS. Martiri ter da bo
skušal pripraviti vse potrebne izboljšave
da mreže slav. občinstvu. Kopalnice
je odprto vsak dan ob 7. zj. do 7.
pop. Cena enkratne kopelji v vaški, v
sladki vodi, gorki ali mrzli K — 90.
Abonma za privatne in društva po zni-
žanih cenah. — Upajoč, da me bo sl.
občinstvo čim najboljše obiskalo beležim
Udani P. Lantschner.

Restaurant :: Würschinger

(ex Leon d'oro)

Trst, ulica Stadion šte. 10.

Najboljše priporočen. — Dunajska kuhin-
ja. — La Dreherjevo pivo. — Pristna
vina. — Dobra postrežba. — Senčnat vrt.

NAVADNE CENE.

Danes vojaški koncert. — Vstopnina prosta.
Začetek ob 7. uri in pol.

Abonament na hrano dnevno K 150 in 2.

Anton Krainz

STAVBENI IN UMETNI KLEPAR

Trst, ulica Rossetti šte. 79.

Prevzemlje pokrivanje zvonikov. Napeljava
in popravila strelovode. Izdeluje vse v kle-
parstvo spadajoča dela.

POSTREŽBA TOČNA. CENE NIZKE.
DELO TRPEŽNO.

Velika zaloga praznih butelj

TRST, Via delle Ombrelle šte. 5. — Telefon šte. 21, Romano II.

GUIDO e UGO COEN

100.000 butelj od šampanjce za refošk. Prodajajo in kupujejo se
buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. — Velika
zaloga butelj od pol litra in 1 in pol litra. Domjane in stekla opletene.
Prevzamejo se doposiljate na deželo. Kupuje razbilo steklo vsake vrste.